TOVERI

Lännen suomalaisen työväen lännenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI A. B. MÄKELÄ
SULO SYVÄNEN

TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$4.00 6 kuukautta..$2.25
3 kuukautta.....$1.35 1 kuukausi... .50
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$6.50 6 kuukautta..$3.50

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year.....$4.00 Six months.....$2.25
Three months..$1.35 One month..... .50

Ilmoitushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, halutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Telefooni: konttori 365, toimitus 832.

Proletaarinen siveyskäsite

Mielenkiintoisin ilmiö siveysopin alalla on nykyisin proletaarisen siveyskäsitteen nopea kasvaminen. Ja sosialistisen agitaattorin ja aatteenlevittäjän yksi tärkeimpiä tehtäviä on tämän käsityksen elvyttäminen. Hän on uudenajan siveyskäsitteen opettaja siveyskäsitteen, jota voidaan kutsua, kuten Mathew Arnold uskontoa, "tunteellisuuden sekottamaksi"; häntä voitaisi kutsua uuden uskonnon saarnaajaksi.

Kutsukoon kuka hyvänsä sitä sentimentalismiksi, se on sittekin oleellinen totuus. Sillä sitekään ei tämä uusi siveysoppi ole mitään muuta kuin luokkatietoisuutta toisella nimellä. Ja kuka sosialisti kieltäisi etteikö taisteluintoisen sosialistin ensimäinen velvollisuus ole luokkatietoisuuden kasvattaminen työläisten keskuudessa.

Mailman ainoa toivo on proletaariaatin voitossa; ja siitä on enemmän kuin toivoa, se on varmuus. Mutta sen voiton saavuttaa ainoastaan solidaarisuuden läpitunkema proletaariaatti. Yhtenäisyystunteen elävöittämä työväestö on uusi siveyskäsite personoituneena.

Ja mitä on tämä uusi siveyskäsite, jota meidän on saarnattava kaikkialla? Sosialismin koko teknillisessä sanavarastossa ei ehkä ole sanaa, joka meitä mielistelevän poroporvarin korvaan kuuluu epämukavammalle kuin sana "luokkatietoisuus". Mutta luokkatietoisuus ei ole sama kuin luokkaviha vaikkakin se toisinaan aiheuttaa sitä; siten kään ei se menetä mitään tehokkuudestaan.

Sosialistit selittävät että "ihminen ei ajattele metafyysillisen käsityksen, vaan aineellisten etujen kannalta", joten heidän ensimäinen velvollisuutensa on selittää tovereilleen että heidän aineelliset etunsa ovat täydellisesti vastakkaiset yläluokan eduille. Sosialistit eivät synnytä sitä ristiriitaa osottamalla sen; he ainoastaan osottavat työläisille miten asiat todellisuudessa ovat.

Sen lisäksi että sosialistisen aatteenlevittäjän velvollisuus on osottaa tämä etujen ristiriita, on hänen velvollisuutensa osottaa työväestölle, että sen päämääränä on sellaisen vallankumouksen toimeenpano, jonka tulokset ovat paljon siunauksellisemmat ja kunniakkaammat ihmiskunnalle, kuin minkään tähänastisten historiain kertomain vallankumouksien. Tämä tietoisuus siitä suuremmoisesta tehtävästä joka on hänen ja hänen luokkansa osana, on innostavin ja jalostavin vaikutus, minkä alaiseksi työväestö voi tulla.

Samalla kun me kohdistamme kaiken voimamme herättääksemme työläistovereissamme selvän ja terävän tietoisuuden siitä inhottavasta luokkataistelusta, joka on nykyisin käynnissä kaikessa katkeruudessaan, pitäkäämme innostuksemme vireillä ja toivomme korkealla, tähtäämällä katseemme kunniakkaaseen tulevaisuuteemme, siihen ihmeelliseen aikaan, jolloin "kaikki on paremmin kuin hyvin". — Robert Rivers La Monte, teoksessaan Socialism Positive and Negative.

Taaskin oikeuden voitto

Kuuluisaksi tulleessa San Franciscon pommijutussa, jossa sikäläinen kauppakamari on tehnyt parhaansa eräitten järjestyneen työväestön johtajien hirteensaattamiseksi, on taas muuan vaihe päättynyt. Yksi syytetyistä, Israel Weinberg, jonka syyttäjäpuoli väitti ihan varmaan olleen syyllisen, on vapautettu. Lautakunta harkitsi juttua vain 22 minuuttia, joten se tuli verrattain pian vakuutetuksi Weinbergin syyttömyydestä. Mitä muita konnanjuonia San Franciscon kauppakamari tulee punomaan syytettyä vastaan, ei ole ilmotettu.

Weinbergin vapauttaminen oli oikeuden voitto. Se oli jo toinen voitto tässä jutussa, jossa järjestynyt työväestö ja järjestynyt pääoma ottelevat ylivallasta, tai oikeammin, jossa työväestö puolustautuu pääoman mitä julkeinta roistomaisinta ja kavalinta hyökkäystä vastaan.

Rena Mooney oli ensimäinen syytetyistä joka vapautettiin. Kaksi muuta syytettyä, kuten muistetaan ovat tuomitut, Warren K. Billings elinkautiseen vankeuteen ja Thomas Mooney hirteen. Billings on viety kärsimään rangaistustaan kuin koira, mutta Mooneyn hirttämistä ei ole vielä uskallettu toteuttaa, sillä järjestynyt työväestö aina Venäjää myöten on asettunut sellaista vastustamaan, ja saanut aikaan viivytyksen.

Hallituksen tutkijakomitea tutkii juttua, ja jos se haluaa antaa mailmalle tietää, mitä kaikkia konnankujeita yleiset syyttäjät ja tuomioistuin tässä jutussa käyttivät työväenjärjestöjen jäsenten tuomitsemiseksi, niin tulee mailma vielä kuulemaan jutun koko totuuden.

Kun kaikkia syytettyjä on koetettu osottaa syyllisiksi samasta rikoksesta ja samoilla todistuksilla, ja vain kaksi on tuomittu, niin selvä on, että heidät tuomittiin väärien todistusten perusteella. Yhtä syyttömät kuin Rena Mooney ja Weinberg, ovat myöskin Thos. Mooney ja Billings, ja jos tämän maan järjestynyt työväestö olisi asiansa tasalla, niin se vaatisi — ja pakottaisi vaatimustaan tottelemaan — uuden tutkinnon Mooneylle ja Billingsille, tutkinnon sellaisen, jossa ei määräisi mielivalta, vaan tosiasiat. Sellaisessa tutkinnossa tulisi epäilemättä esille raskauttavia asianhaaroja syyttäjinä esiintyneitä käytyreitä vastaan. Ja jo senkin puolesta olisi työväestön vaadittava asia uudelleen esille.

Mitä porvaripiireissä arvellaan siirtolaisuuskysymyksestä

Jo sodan alkuaikoina alettiin vaihtaa mielipiteitä siitä, miten sen päättyminen tulee mahdollisesti vaikuttamaan siirtolaisuusvirtaan, tuohon amerikalaisen kapitalismin rikkauksien lähteeseen.

Luonnollisesti on kysymys täkäläiselle porvaristolle mielenkiintoinen sillä europalaisen siirtolaisuuden loppuessa loppuisi se rajaton halpapalkkaisen työväestön riistämismahdollisuus, joka täällä on vallinnut koko kapitalismin kehityskauden. Amerikalaisten rikkauksien kehitys ei olisi ollut mahdollista niin nopeasti, ellei täkäläisellä kapitalismilla olisi ollut rajatonta määrää siirtolaistyövoimaa käytettävänään, jota näissä oloissa on saanut käyttää aivan kuin karjaa, välttämättä siitä yhtään mitään. Miten suuressa määrässä siirtolaistyöväestö on ollut jarruna täkäläisissä lakkotaisteluissakin, on vain muutamille tunnettua. Sillä vaikkakin siirtolaisväestö, varsinkin pohjoismainen, on ottanut lakkoihin osaa, on se toisin paikoin ollut niitä särkemässäkin, ja useassa tapauksessa pelastanut amerikalaisen kapitalismin työläisten vaatimuksilta. Se on myöskin tekijänä siinä selkärangattomuudessa, joka varsinaisen amerikalaisen työväestön keskuudessa on niin silmiinpistävää melkein kaikkialla.

Amerikalainen työväestö ja siirtolaistyöväestö elävät keskenään toisiaan ymmärtämättä, ja siitä seuraa rotutaistelu, joka ei suinkaan ole mennyt seurauksitta. Amerikalainen työväestö katselee epäluuloisesti kaikkea mitä siirtolaistyöläiset hommaavat, ja porvaristo tekee parhaansa, antaakseen siirtolaistyöväestön kaikille toimille ulkomaalaisuuden leiman, jota turmiollisen kasvatuksen myrkyttämät amerikalaiset työläiset eivät useinkaan huomaa työnantajien vehkeilyksi, vaan asettuvat vastustamaan, vaikkapa siten vastustavat omia etujaan.

Kun tällainen kapitalisteille mitä edullisin tilanne alkaa loppua, eikä ole mitään mahdollisuutta jatkaa sitä, sillä nykyisen aikakauden käänteentekevät voimat eivät enää ole amerikalaisen porvarinousukasluokan määrätävissä, niin alętaan sen taholta puhua siitä, miksi asema muuttuu.

Useat porvarilehdet selittävät, että siirtolaisvirta kääntyy päinvastaiseksi sodan loputtua, ja että siitä syystä on tänne alettava tuottaa itämaalaista työvoimaa: ei näet sovi ajatella sellaiseen tilanteeseen joutumista, että täkäläinen työväestö saisi mitään määräysvaltaa työsuhteissa. Portlandissa ilmestyvä Morning Oregonian kirjottaa siirtolaiskysymyksen johdosta seuraavaa:

"Nykyään on kasvamassa usko siihen että rauhan palautuminen aiheuttaa käänteen siinä siirtolaisvirrassa Yhdysvaltoihin joka kohosi korkeimmilleen sodan edellisen kymmenvuotiskauden kuluessa. Suurin määrä siirtolaisia mitä yhtenä vuotena on saapunut, — 1,285,349 — saapui vuonna 1907. Vuonna 1914 saapui 1,218,480, ja jos ei sota olisi keskeyttänyt sitä, olisi se sinä vuonna mahdollisesti kohonnut korkeimmilleen. Vuosien 1820 ja 1916 välillä on tähän maahan saapunut kaikkiaan 32,652,920 siirtolaista. Tässä maassa lasketaan nykyisin olevan noin 15,000,000 ulkomailla syntynyttä asukasta. Me olemme niin tottuneet tähän sisäänvirtaavaan siirtolaisuuteen, että tuskin käsitämme, mitä muutoksia suunnitelmamme kaipaavatkaan, jos tämä siirtolaisvirta yhtäkkiä kääntyy toisaalle.

"Rautatieyhtiöiden satamakonttoreista saadut tilastot osottavat, että vähintäin miljoona ulkomaalaista on aikeissa muuttaa Europaan heti kun rauha on palautunut ja kuletusvälineet tekevät matkustuksen mahdolliseksi. Yhdysvaltain siirtolaiskomissööneri Frederick C. Howe arvioi, että kotimaahansa palaavien siirtolaisten lukumäärä ei tule olemaan kaukana kahdestakaan miljoonasta.

Se oli kolme kertaa niin paljon kuin tänne on tullut sitte sodan alun, ja kaksi kertaa se määrä mikä tuli sodan kahden edellisen vuoden ajalla. Ja toiset siirtolaisvirkailijat selittävät, että kohtuullisesti voidaan arvioida maasta pois muuttavien lukumäärä neljäksi tai viideksi miljoonaksi.

"Ulkomaalaissyntyisten asukkaittemme halu nähdä omaisiaan pitkän poissaolon ja epävarmuuden jälkeen, sekä tarve huolehtia persoonallisista asioistaan kotimaissaan lasketaan pääasiallisimmiksi syiksi vanhaan maahan muuttoon. Kuitenkin on syytä epäillä, ovatko nämä pakottavimmat tekijät muutossa. Tärkeimpinä tekijöinä tulee mahdollisesti olemaan se, että Europan maat koettavat kääntää siirtolaisvirtaa itään ja lainlaadinnalla kieltää maastamuuton. Niiden miljoonain joilla ei ole halua muuttaa maasta, odotetaan käyttävän voimansa uudelleenrakentamiseen.

"Todennäköisesti tulee tilanne Venäjällä saamaan aikaan sen, että siellä aukeaa uusia mahdollisuuksia maanviljelijöille. Venäjällä on lukuisia laajoja tiluksia, mutta siellä on vieläkin enemmän viljelyskelpoista maata, jota ei ole vielä koskaan koetettukaan aukasta. Venäjän on verrattain helppo muodostaa olot siellä sellaiseksi, että sinne virtaa maanhaluista väkeä. (Ja ne muodostuvat sellaisiksi, ellei porvaristo pysty sitä estämään. — Toim.) Samanlaiset menettelyt Puolassa ja Itävallassa tuottaisivat samanlaisia tuloksia.

"Jos maalla asumattomien omistusoikeus tulee suuressa määrässä kumotuksi niissä maissa, joista me olemme saaneet siirtolaisia suurimman määrän, ei se vaikuta ainoastaan siten, että niistä maista ei siirry väkeä pois, vaan sen, että täältä alkaa siirtyä väkeä sinne. Eivät kaikki ne jotka ovat tänne tulleet, ole tyytyväisiä osaansa. Halvan maansannin päivät ovat menneet, ja se käsite joka monellakin oli, että täällä kasvavat dollarit puissa, on kuolemassa. Ja ne jotka eivät ole mukaantuneet uusiin oloihin, tervehtivät ilolla mahdollisuutta palata jälleen takaisin kotimaahansa.

"Ja niille jotka edelleenkin ovat halukkaat lähtemään Europasta, on muitakin mahdollisuuksia tarjolla kuin mitä Yhdysvalloissa on. Austraalia ja Uusi Seelanti ovat laatineet uusia lakeja maalleasettumisen edistämiseksi. Victorian valtio Austraaliassa suunnittelee asuntojen rakentamista ja täyteen kuntoon laittamista vapaasti sellaisille jotka asettuvat pysyväisesti asumaan maanviljelijöiksi. Muuan huomaamatta jäänyt seikka on myöskin se, että Saksaan on muuttanut noin 800,000 siirtolaista vuodessa jo pitkän aikaa ennen sotaa. Itä-Venäjän kehittämistä seuraa nähtävästi suurempien alojen aukaseminen Aasian muissa osissa, jos rauhasta tulee pysyväinen ja se saadaan aikaan vapaamielisillä perusteilla."

Edelläolevan luettuaan ei ole enää vaikea huomata, missä amerikalaisen pääoman suurin pelko on. Halpa työvoima, sellainen työvoima, jota voi tappeluttaa välissään, on loppumassa, ja sen tilalle muodostuu yksimielinen väestö, jota ei ole sitte enää helppo pitää siinä harhaluulossa, jossa amerikalainen työväestö nyt elää, että täkäläinen kapitalismi on jotakin erilaista muun mailman kapitalismista: että täkäläinen pääoma rosvoaisi toisella tavalla kuin muualla.

Kirjotuksessa selitetään aivan oikein, että eivät kaikki tänne muuttaneet ole osaansa tyytyväisiä. Eivät ole, eivätkä liioin syyllisiä tyytymättömyyteensä. Vain ne ovat tyytyväisiä, jotka täälläkin riistävät elämänsä muitten ansiosta. Onhan se nähty, mitkä ainekset veisaavat hallelujaa länsimaisen pääoman imperialistisille pyrkimyksille.

Mutta eiköhän se sillä asetu että edelleenkin kohdellaan siirtolaistyövoimaa — joka ensin on väärillä ilmotuksilla tänne narrattu — samalla tavalla kuin tähänkin saakka. Asetetaan sen "kasvattajiksi" hurttalaumoja ja kansallisia silakka- ja kirnupiimämaistereita. Sellaisia keinoja saa amerikalainen pääoma kiittää siitä mielialasta, joka vallitsee täkäläistä elämää kohtaan siirtolaisväestössä yleensä.

MAILMANKATSOMUKSIA

Työmiehen toimittajaksi

on lehden johtokunnan kokouksessa valittu tov. John Viita.

— — —

"KYLLÄ SOPU SIJAA ANTAA."

Brooklynissä asuva Carmino Bifalco on, kuten nimestä jo voi päättää, italialainen eikä mikään mormooni, vaikka hän rehelliseen mormoonitapaan elää kahden muijansa kanssa.

Tässä tuonnoisena päivänä hän Brooklynin nuortenoikeudessa varsin mielissään selitti elelevänsä kahden vaimonsa ja näiden lapsien kanssa saman katon alla, koska elämä siten tulee halvemmaksi kuin jos hän jakaisi perheensä. Arveli näin ahtaasti asumalla vain täyttävänsä isänmaallisen velvollisuutensa niin hyvin kuin hänen kohdallaan oli mahdollista. Vaimonsa Carminen kanssa oli hänellä 7 lasta, ja toisen vaimonsa Maria Simonetten kanssa samaten 7. "Kaikkia lapsiani minä rakastan", hän selitti, "mutta jalkineet maksavat niin jumalattomasti." — Bifalco oli joutunut oikeudessa tekemään selkoa perheoloistaan sentakia, kun joku oli ilmottanut, ettei hän pitänyt kyllin hyvää huolta lapsistaan, ja lastensuojeluyhdistys oli tarttunut asiaan.

Edelleen kuulusteltaessa tuli selville, että Bifalcolta jo ennen nykyisiä vaimoja oli kaksi vaimoa kuollutkin, ja molemmilta oli jäänyt lapsia, jotka nyt olivat "mikä missäkin." Yhden 17-vuotiaan tyttärensä sanoi hän äskettäin tavanneensa Long Islandissa.

Carmine ja Maria vakuuttivat ukon puhuneen totta. Niin kilpailijoita kuin olivatkin äijän suosiosta, kehuivat olevansa mitä parhaassa sovussa keskenään.

Oikeus määräsi neljä pienempää lasta vietäväksi roomalaiskatoolilaiseen lastenkotiin ja velvotti Bifalcon maksamaan 1 dollarin viikossa kunkin lapsen ylläpidoksi.

— — —

Melkein kuin Amerikassa.

Erään venäläisen naisen surullinen kohtalo on vasta äskettäin tullut päivänvaloon. Asia tapahtui Malievskin syrjäisessä kylässä Podoliassa. Erään rintamalla palvelevan sotamiehen vaimo oli elämällään herättänyt yleistä pahennusta, ja kylän vanhimmat, yleisen mielipiteen vaatimuksesta, päättivät ryhtyä tepsiviin toimenpiteihin. Kutsuivat vaimon kuulusteltavakseen, ja kun hänellä ei ollut mitään pätevää syytä esitettävänä käyttäytymisensä puolustamiseksi, julistivat hänelle kuolemantuomion. Tuomio pantiin täytäntöön viipymättä.

VENÄJÄN PELASTAJIA.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Oregon, December 1, 1917, as required by the Act of Congress October 15th, 1917.)

"..... Olisi kenties parasta mitä Venäjälle voisi tapahtua, jos suuriruhtinas Nikolai, joka viimeisten tietojen mukaan komentaa kenraali Kaledinen kasakoita, tulisi sikäläisen hallituksen päämieheksi — tahi, täsmällisemmin puhuen: jos hän panisi toimeen hallituksen siellä, missä nyt ei ole minkäänlaista..... Armeijan ylipäällikkönä ollen tulisi suuriruhtinas Nikolai olemaan Venäjän todellinen hallitsija, olipa hänen arvonimenään valtionhoitaja, presidentti, diktaattori tai ylipäällikkö....." — N. Y. Evening Sun.

"— Uusi mies Venäjän näyttämöllä on tätä nykyä kasakkain kenraali Kaledines. Hänen nopea nousemisensa Venäjällä on herättänyt toivoa, että hänestä tulee lopultakin se mies, joka kykenee ottamaan tilanteen haltuunsa. Virallisia teitä on mainittu tieto saapunut Washingtoniin. — Kaledinesin kasakat kuuluvat pitävän hallussaan kaikki ne tiet, jotka johtavat ruoka- ja hiilimailta pääkaupunkiin, joten nykyisin on Pietari kokonaan hänen kasakkainsa armoilla..... Bolshevikit ovat koettaneet järjestää uutta koalitsioonihallitusta, mutta ovat siinä epäonnistuneet, ja siksi on yleinen luulo, että heidän hallituskautensa on jo soittanut viimeisen kielensä poikki." — N. Y. Naimauutiset.

— Hym. Kasakathan ne kyllä olivat Nikun aikaisen "kansanvallan" viimeisenä valttina, mutta eiköhän sitä sentään sopisi edes hiukan peitellä kasakkavallan ihailuaan, niin kauan kuin olemme sodassa koko mailman kansanvallan puolesta — ellemme väärin muista?

— — —

WALTER SCOTTIN KOTIELÄMÄSTÄ.

Hauskan jutun kertoo eräs lontoolainen aikakauslehti suuren skottilaisen romaanikirjailijan perhe-elämästä.

Eräänä päivänä hänen vaimonsa tuli hänen huoneesensa silmittömästi suutuksissaan ja sanoi: "Nyt minä kerrankin annan lapsille kunnollisen selkäsaunan!"

"Mitä ne taas ovat tehneet?" kysyi Scott.

"Ovat myllänneet minun ompelupöytäni aivan ylösalasin. Ei mikään, ei kerrassaan mikään ole oikealla paikallaan. Neulat, langat, sakset ja sukkapuikot, kaikki ovat ihan sikinsokin, niin ettei löydä mitään. Siitä saattaa tulla aivan hulluksi."

Scott kumartui sävyisästi vaimonsa puoleen ja sanoi: "Kultaseni, lapset eivät sitä ole tehneet. Turhaan sinä heitä syytät. Minä sen tein."

"Mutta minkä vuoksi?"

"Vain korvataksemi jollain tavalla sinun hellän huolenpitosi minusta. Nähtyäni, kuinka perinpohjaisesti sinä aina siivoat minun kirjotuspöytäni ja järjestelet kaikki paperini, tuli minulle sydämellinen halu saattaa sinun ompelupöytäsi yhtä hyvään järjestykseen."

— — —

Lohdutukseksi paperipulassa

ennustaa kuuluisa keksijämme Thomas A. Edison, että pikapuoliin ei kirjoihin tulla tarvitsemaan paperia ollenkaan, vaan painetaan ne hyvin ohuille nikkeli- ja teräslevyille. Nykyään tulee noin 40,000 sivua käsittävä kirja lähes 9½ jalkaa paksuksi. Nikkelille painettuna sellainen teos olisi hiukan toista tuumaa paksu. Asianajaja voisi vaikeudetta kuletttaa kainalossaan kaikki asetukset viimeisen sadan vuoden ajalta oikeustalolle.

Nikkelikirjat voitaisiin sitoa joko samasta metallista tai teräksestä valmistettuihin kansiin, joihin voitaisiin pusertaa kuvioita, tahi voitaisiin ne maalata vaate- tai nahkakansien näköisiksi.

Yhtenä etuna olisi niiden tulenkestävyys. Sitäpaitsi murenevat nykyaikaiselle paperille painetut kirjat sadan vuoden kuluessa olemattomiin.

— — —

ENTÄS SOCIALIST LABOR PARTY?

Muuan puoluelehtemme kiinnittää huomiota siihen omituiseen seikkaan, että samassa New Yorkin pormestarin vaalissa, jossa sosialistipuolueen äänimäärä lisääntyi lähes viidenkertaiseksi, S. L. P:n äänimäärä päinvastoin aleni melkein puolella. V. 1913 sai heidän pormestarin ehdokkaansa 1499 ääntä, mutta nyt vain 824. Tuohon tulokseen voi olla kahdenlaiset syyt. Sosialistisen vaalitaistelun laineet vyöryivät siksi voimakkaina, että ne tempasivat mukaansa suuren osan tuon nurkkapuolueenkin äänestäjistä; sen ohessa oli sosialistien ehdokas niin tunnettu henkilö ja mainittiin hänen nimeään niin useasti, että hänen suhteensa ei voitu erehtyä. Useat sosialistiäänestäjät, jotka ennen ovat erehdyksestä äänestäneet Socialist Labor Partyn ehdokkaita, joutuivat tällä kertaa pakostakin äänestämään oikeaa sosialistien ehdokasta.

— — —

MIELEINEN VÄHINKÖ.

Kuten tunnettua, tahtoi Napoleon I ottaa aviokseen Itävallan prinsessan Maria Lovisan, mutta sitä ennen hänen täytyi saada laillinen ero entisestä vaimostaan Josefinesta, jota vastaan hänellä ei ollut oikeastaan mitään syytä. Tarvittiin jonkunlainen tekosyy. Ja se löydettiinkin pian, kun kysymyksessä ei ollut mikään renkipoika. Tridentin kirkolliskokouksen päätöksen mukaan ei avioliitto ollut pätevä, ellei sitä ollut rakennettu toisen tai toisen asiallisen kirkkokuntaan kuuluvan papin ja kahden todistajan läsnäollessa. Napoleonin vihkiäisissä ei kardinaali Felsch ollut näistä muodollisuuksista välittänyt. Napoleon mielihyvällä suostui suorittamaan säädetyn 6 frangin sakon vaivaskassaan, kun sillä pääsi eroon Josefinesta.

— — —

Ikkunain särkymistä vastaan

on Ranskassa keksitty yksinkertainen keino: alituisen pommituksen alaisilla seuduilla on jokaisen ikkunaruudun sisäpuolelle liistaroitu ristiin nurkasta nurkkaan ulottuvat paperiliuskaleet. Siten varustettuna lasi kestää paljoa ankarampia räräyksiä kuin muuten, ja tuhansia ikkunaruutuja on siten varjeltu särkymästä. — Tämä sotakeksintö ei voisi olla hullummaksi kantofarmarillekaan, kun tulee ammuttavaksi kantoja asuntojen lähettyvillä.

— — —

Piti tietää kysymättä.

"Kuulkaahan nyt," sanoi lakimies jalokivistä välkkyvälle, turpealle vieraalleen. "Ennenkuin voin ottaa asiaanne ajaakseni, täytyy minun tietää, oletteko te todella syyllinen, vai ettekö."

"Että olenko minä syyllinen?" vastasi herrasmies. "Mitä te ajattelette minusta? Luulisitteko minun ottavan kaupungin kallispalkkaisimman lakimiehen asiaani ajamaan, jos olisin syytön?"

— — —

Urheilua.

Metsänvartija oli jo ikämies, lihavan puoleinen ja häntä vaivasi hengenahdistus. Eräänä päivänä hän tuli sattumalta paikalle, kun salametsästäjä oli palottelemassa vastikään kaatamaansa hirveä. Silmänräpäyksen ajan katsoivat miehet hämmästyneinä toisiinsa. Sitte pyyhkäsee salametsästäjä pakoon minkä kintuista lähtee, ja metsänvartija perästä parhaansa mukaan. Hetken kuluttua metsänvartija hikoillen ja puhkuen on pakotettu pysähtymään, ettei aivan läkähtyisi. Onneksi onkin siinä kaatunut puun runko, jolle hän istahtaa hetkeksi hengähtämään. Puhtaasta kohteliaisuudesta käy salametsästäjä istumaan toiseen päähän puuta ja muutaman minuutin kuluttua kysäsee: "Eikös jo yritetä uudestaan, herra vorstmestari?"

Joulukorttia No. 43 on taasen saatavissa. Saimme juuri uuden lähetyksen tehtaasta. Ottakaa huoleti tilauksia sillä nyt niitä on riittävästi.

Toverin Joulukorttiosasto.

FARMARIEN JA OSUUSTOIMINTAVÄEN JOULUJULKAISU

on kieltämättä PELLON JA KODIN JOULUNUMERO, joka juuri on valmistunut painosta. Sen sisällöstä mainittakoon seuraavaa:

"Ratkaiskaa jo puoleen tai toiseen," jossa asetetaan osuuskauppojen käsiteltäväksi suomalaisten osuustoimintaa koskevat tärkeimmät seikat.

"Elintarvetilanne Ranskassa," on viimeinen Fred B. Pitneyn artikkeleista sanotusta kysymyksestä, joista tarkoin selviää todellinen tilanne Ranskassa.

"Elintarpeita varastoissa." Muutamia hallituksen tilastoja, jotka osoittavat, että lihaa on keinottelijoilla varastossa enemmän kuin koskaan ennen.

"Osuustoimintaa meillä ja muualla" on erittäin laaja ja mielenkiintoinen tilastollinen katsaus osuustoiminnan kehitykseen johtavimmissa maissa.

"Osuuskauppojen turvaaminen apurahastoilla" (kirj. W. Boman), jossa erittäin asiallisesti selitetään paitsi otsikossa mainittua kysymystä, myöskin käteiskaupan hyödyllisyyttä, y. m. osuustoiminnan elinkysymyksiä.

"Osuuskauppojen ylijäämien käytöstä" (kirj. J. Nummivuori), jossa kirjottaja selittää mihin tarkoituksiin rahastoja olisi tileissä eristettävä ja kuinka niitä olisi käytettävä.

"Osuuskaupat ja maku" (kirj. Aku Rissanen), on yksi tärkeimpiä kysymyksiä, joista osuustoimintaliikkeessämme tarvitaan käsitellä. Kirjottaja hyvin puoleensävetävästi osoittaa nykyisen lajien monilukuisuuden olevan turmioksi osuuskaupoille sekä kuluttajille.

"Kuinka, milloin ja miten järjestäytyä tuottamaan samanlaisia tuotteita farmeilla" on B. L. Luther'in (Wis. maanvilj. opist. superindentti) kirjotus mainitusta asiasta, sekä on siinä ohjeita parhaiden lajien valinnasta useille kasveille, sekä viljalle että juurikasveille.

"Karjanjalostusosuuskunnan mallisäännöt," joista saa hyvät säännöt, pienellä muodostamisella kaikkiin olosuhteisiin.

"Keinottelu ja tavaran laatu" on nykyoloja käsittelevä kirjotus mainitusta aineesta.

"Tilinpäätösten teko osuusliikkeissä" (kirj. H. V. Nurmi), jossa meidän tunnetuin tilimiehemme ja tilientarkastaja antaa ammattimiehen ohjeita osuuskauppojen tilinpäätösten tekijöille.

"Osuustoiminnallisen valistustyön tarpeellisuudesta" (kirj. K. Helander), jossa kirjottaja käsittelee sanottua kysymystä mitä asiallisimmin.

Paitsi edellämainittuja pitempiä kirjotuksia, on sanotussa numerossa artikkeleita m.m. seuraavista aineista: **"Siipikarjan liha ei ole lihaa"; "Perunakeinotteliat järjestyvät"; "Vehnäbusselin tuotantokustannukset"; "Perunain tuotantokustannukset ja hinnat kuluttajille"; "Sotamaiden asukkaiden ravintoarvo"; "Korven raatajille"** (runo); **"Nykyaikaisia patriootteja"; "Maidon tuotanto ja kulutus" (tuotantohinnat ja hinnat kuluttajille); "Kuvaus kouluoloista Minnesotassa"; OSUUSTOIMINTAUUTISIA MEILTÄ JA MUUALTA; "Juudaspenningit"; KOTIOSASTO,** jossa on lukuisia ruokien valmistusohjeita y.m.; **"Kevätkanojen hoito talvimunia varten"; "Perunoita siipikarjalle"; TILAAJIEN OSASTO,** jossa on kolmisenkymmentä vastausta tilaajien tekemiin kysymyksiin eri aloilta; **"Maanviljelijäin pyrinnöistä Maple, Wis." "Nisuton ravinto kanoille; "Kannuttakaa kukot"; KESKUSOSUUSKUNNAN OSASTO,** joka käsittää markkinauutisia, y.m.; **"Kasvitarhatuotteittemme ravintoarvo"; "Perunain puolesta"; satoraportit. y. m.**

SISALTÖLUETTELO VUODELLE 1917

käsittää lähes TUHAT eri kirjotusta, ollen se jouluk. numeron loppusivuilla ja siis sen avulla helppo löytää mitä hän haluaa koko vuosikerrasta. Sisältöluettelo on jaettuna: OSUUSTOIMINTAOSASTOON, SEKALAISTEN OSASTOON, MAITOTALOUSOSASTOON, PELTO JA NIITTYOSASTOON, VIHANNES- JA HEDELMÄOSASTOON, SIIPIKARJAOSASTOON, HEVONEN-OSASTOON, SIAT-OSASTOON, LAMMAS-OSASTOON, LAKI-OSASTOON, JA TALOUSOSASTOON.

Kuvitus on runsas.

Sanottu numero maksaa 15c kpl. **Joka tilaa PELLON JA KODIN vuodeksi, saa Joulunumeron ilmaiseksi, siltä tilaus merkitään kestäväksi tulevan vuoden loppuun.**

Tilaushinnat $1.25 kaikkialla maailmassa.

Osote: PELTO JA KOTI, Box 553, SUPERIOR, WIS.